

В їх долях були сонце і грози

Вже у зрілому віці соснівчанка А. І. ПЛЕЩУК (КОТ) вирішила ретельно дослідити своє генеалогічне дерево, на якому протягом минулого і нинішнього століть виростали щедрі плоди. Хоча окремі з них були змушені витримувати жорстокі життєві грози і буревії. Тому й збирає усі відомості про історію своєї родини, зокрема, далеких предків. Певною мірою вона відтворена у численних знімках, які вміщені у товстенькому сімейному фотоальбомі. Нерідко пожовтілі від часу, вони наочно розповідають про життя і цікаві родинні події кількох поколінь роду.

Нещодавно мені випала нагода зустрітися з Аллою Іллівною і разом з нею погортати альбом, ознайомитись із десятками світлин, серед яких були навіть майже сторічної давності. Зокрема привернув увагу знімок приблизно 20-30 років минулого століття, на якому зображена велика група прихожан Великоселищанського православного храму.

Слід зазначити, що всі вони — у вишитому святковому одязі.

- Серед цих людей є і мій прадід Василь Григорович Кот, - розповідає А. І. Плещук. - Він, приблизно, 1850 року народження. Служив у царській армії. Після відставки його направили у Людвипіль, де він одружився, збудував велику оселю та надвірні споруди, завів чимале господарство, виховував п'ятеро дітей. За даними, які я дізналася з різних джерел, прадід був працьовитим і можливим господарем. Володів чималими наділами землі, утримував багато худоби, мав чотири пари коней, необхідний реманент. Тож йому доводилося наймати для роботи у власному господарстві місцевих людей. А ще з тих далеких літ дійшла інформація, що Василь Григорович на той час був досить освіченою людиною і, начебто, керував повітом.

За спогадами старожилів, на початку минулого століття у Людвиполі мешкали вісім відставних військових, саме вони, очолювані В. Г. Котом і підтримувані іншими земляками, були ініціато-

нам, у роки незалежності України на його фундаменті зведено нову простору церкву.

З приходом радянської влади прадіда, як багатьох інших заможних селян, розкуркулили, тобто забрали все нажитою важкою працею майно.

Помітна тінь гіркоти лягає на обличчя Алли Іллівни, коли вона перегортала сторінки альбому, на яких вміщені фото, що відтворюють життя її діда Григорія Васильовича Кота, батьків, роки власного раннього дитинства.

- Чого ви спохмурніли, коли переглядали ці знімки? - запитую у своєї співрозмовниці.

- Бо на них зафіксовано окремі сумні сторінки життя нашої сім'ї. Почну з того, що у роки минулої війни призначили мого діда Г. В. Кота старостою без його найменшого бажання бути на цій посаді. Тому він, як міг, допомагав своїм землякам перенести нелегке життя у окупації, зокрема, не раз рятував місцеву молодь від вивезення на каторжні роботи у Німеччи-

плю, тримали козу, тож я мала можливість у часи неситого існування смакувати її смачним молоком.

Важко було жити українським поселенцям у тій жорстокій висилці. Але

Саме тоді під час однієї прогулянки в парку культури і відпочинку імені Т. Шевченка дівчина познайомилась зі своїм майбутнім чоловіком — гарним парубком з Івано-Франківщини Іваном Плещуком. Напевно тоді Купідон влучив стрілами кохання у серця молодих, щоб назавжди поєднати їх.

Так склалося, що у 1977 році подружжя змушене було приїхати в Соснове на постійне проживання. Як і раніше, Алла Іллівна продовжувала трудитися за фахом у місцевому кондитерському цеху комбінату громадського харчування райСТ. Протягом двадцяти років вона вважалася одним з кращих кондитерів у системі споживчої кооперації району. Алла Іллівна не раз займала почесні місця на конкурсах професійної

Григорій та Параска КОТ з внучкою Наталкою (1974 р.).

вони, дружні і мужні, терпляче переносили труднощі, допомагали один одному, всіляко підтримували у важкі хвилини. Разом справляли християнські свята, різні сімейні дати, аби хоч трохи звеселити свій одноманітний та обмеже-

майстерності в Березному, Дубні, Корці, її вироби відзначалися оригінальністю і високими смаковими якостями. За три десятиліття роботи її руками було виготовлено сотні тортів, весільних короваїв, інших кондитерських виробів.

А. І. ПЛЕЩУК з приємністю розглядає сімейний альбом.

рами будівництва православної церкви. Адже в той час місцеві жителі через її відсутність у своєму селі змушені були щонеділі і у свята перебиратись через Случ, щоб побувати на відправі у храмі сусіднього Губкова. Тому Василь Григорович звернувся до своїх односельчан і жителів Великих Селищ: "Давайте зведемо свою церкву. Бог нам у цьому допоможе". Всі прислухалися до слушної пропозиції свого поважного та мудрого земляка і через певний час на видному місці у Великих Селищах було зведено нову храмову споруду. Прадід з кількома іншими сельчанами привіз з Кременця батюшку Мал'явського, який багато років служив місцевим православним християнам. На жаль, у роки минулої війни храм спалили гітлерівські загарики. І, на радість великоселища-

десять років.

- Чи збереглося щось у вашій дитячій пам'яті про час перебування у далекій Іркутській області? - цікавлюся у А. І. Плещук.

- Коли нас насильно туди вивозили, то я була немовлятком. А як підросла, то пригадую, що навколо була тайга. Ми жили у бараку, в якому разом з нами мешкала вчителька. Всі поселенці були українці, зокрема, й наші земляки зі Степаня та Яцькович. Пам'ятаю, що у дворі росли кедрі і ми з них збирали мішки горіхів, а ще те, що батько з іншими чоловіками ходив у тайгу полювати на ведмедів. Тож доводилось скуштувати їх м'ясо. А ще недалеко від нас був невеликий магазин, куди я бігала купувати свої улюблені ласощі, халву. Пам'ятаю, що мої батьки садили карто-

ну. Через своїх людей попереджував батьків тих юнаків і дівчат, яких мали відправляти на чужину, щоб вони кудись заховали своїх синів і дочок, аби уникнути примусового вивезення. І ще, на мою думку, дід виконував певні доручення місцевих осередків ОУН-УПА. Адже, напевно, небезпідставно його ім'я занесено у Книгу Пам'яті і Слави Волині.

Зі слів Алли Іллівни, у повоєнні роки радянські каральні органи засудили Г. В. Кота на десять років ув'язнення, яке він відбував у Магадані на рудниках з добування золота. А у 1951 році, коли їй було всього кілька місяців, у Сибір "неісходиму" вивезли на поселення її батьків Іллю Григоровича та Домну Михайлівну, бабу Параску. Там вони пробули майже

ний у волі побут. І, зрозуміло, сумували за нашою Україною. Радісна подія сталася у сім'ї Алли Іллівни, адже в 1956 році народилася її молодша сестра Лариса. А через три роки родині, врешті, дозволили повернутися в рідні місця. Також звільнили з ув'язнення й діда.

На жаль, ця радість була затьмарена тим, що в Сосновому місцева влада віддала їхнє житло іншим людям, тож довелося сім'ї на перших порах тулитися в помешканні ще одної баби у Великих Селищах. Згодом працьовитий і майстровитий батько звів нову оселю у Сосновому, в якій народилися брати Алли Іллівни Михайло та Богдан.

Поволі налагоджувалося родинне життя, зростали діти, поліпшувався добробут, який створювався старанням і невтомними руками батьків. Про це свідчать фотознімки у альбомі, на яких зафіксовані весілля, дні народження, інші родинні свята. З багатьох світлин всміхається вродлива, струнка і весела юна Алла Іллівна. Отож наша розмова торкається її життєвого шляху — однієї з гілок великого та розлогого родинного дерева.

Після закінчення середньої школи вона, як і мріяла, вступила на навчання в Рівненське кулінарне училище, де за два роки досконало оволоділа секретами та особливостями обраної професії. Отримавши посвідчення, молода, енергійна і закохана у свій фах дівчина, п'ять років відпрацювала за направленням майстром-кондитером у Сарнах. Потім знову повернулася у Рівне, щоб продовжити трудитися і удосконалювати свої професійні навички в одному з тамтешніх кондитерських закладів. Без відриву від виробництва закінчила технікум радянської торгівлі. Вона почувала себе щасливою, її поважали за високий фаховий рівень колеги, а за товариський характер, щирість і доброту шанували друзі та знайомі. Алла разом з подругами цікаво і весело відпочивала, здійснювала захоплюючі туристичні подорожі. Одне слово, жила повноцінним життям молодшої тогочасної людини.

- Тоді працювали напружено і з повною віддачею, - розповідає А. І. Плещук. - Доводилося разом з колегами за зміну виготовити 2-3 тисячі булочок.

Час летить і все минає. Склалися такі сімейні обставини, що Алла Іллівна була змушена, не дочекавшись пенсійного віку, залишити свою улюблену справу. Однак вона вже впродовж багатьох років разом з чоловіком Іваном Зіновійовичем активно займається веденням власного домашнього господарства, дбає про дітей та внуків. А ще протягом п'ятнадцяти років незмінно працювала касиром у місцевому православному храмі, активно прихожанкою якого вона є. Ця невтомна жінка продовжує займатись справою свого життя — пече для потреб церкви проскури. За її підрахунками, вона вже виготовила їх майже п'ятнадцять тисяч.

Незважаючи на свою щоденну завантаженість, А. І. Плещук у теплі пори року встигає сходити до лісу, щоб набирати ягід та грибів, душевно відпочивати на лоні неповторної природи Надслучанської Швейцарії.

Під час нашої приємної розмови вона з любов'ю розповідала про свою сім'ю. Про те, що син Ілля живе неподалік батьківського дому, Зоряна — у Вараші, Ірина — у Львові. Діти подарували рідним чотирьох чудових внуків. Син та доньки завжди допомагають батькам, турбуються про них. І це щиро тішить Аллу Іллівну та Івана Зіновійовича, додає впевненості і наснаги надалі жити повноцінно, з вірою у майбутнє.

А. І. Плещук щиро гордиться своєю великою і дружньою родиною, яка дала нашому суспільству професійних медиків, кондитерів, педагогів, військових, кваліфікованих механізаторів, будівельників, представників інших важливих спеціальностей. І всі вони зайняли належне місце на щедрому генеалогічному дереві, яке, вірить жінка, і надалі розростатиметься, потужно вросатиме корінням у рідну і благодатну поліську землю.

Павло РАЧОК.